

УДК 616.31-08(09):378.14

Т.О. Петрушанко, А.К. Ніколішин, Н.М. Іленко

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ВДНЗ УКРАЇНИ «УКРАЇНЬСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

Вищий державний навчальний заклад України Українська медична стоматологічна академія»

Постановою Укрглавпрофосвіти від 8 листопада 1921 року в Харківському медичному інституті був створений одонтологічний факультет із 4 профільними кафедрами. Серед них першою зазначалась "Кафедра консервативного зуболікування із пропедевтичною одонтологією". З перших днів її організації та до 1941 року кафедра розташовувалася по вул. Московській, 2 (на базі колишньої зуболікарської школи) і мала у своєму розпорядженні 20 робочих місць, обладнаних стоматологічними установками, необхідним інструментарієм, матеріалами, медикаментами.

Штат кафедри спочатку налічував 5 співробітників: завідувач Юхим Михайлович (Ехей Нахменович) Гофунг, який був не тільки видатним організатором радянської стоматології, а й талановитим ученим і високопрофесійним педагогом, заслуженим діячем науки УРСР; професор Г.А. Маслов, два асистенти – Е.Б. Шварцер і С.Б. Фрідкін, 1 лаборант. Згодом молода кафедра поповнилася двома штатними (Я.Л. Фридман і М.С. Шварц) та двома позаштатними ординаторами (С.І. Вайс і А.І. Страшкова).

Протягом 1921 - 1930 рр. кафедра активно вдосконалювала навчально-методичну і наукову діяльність. За 10 років співробітники кафедри опублікували кілька десятків наукових праць, у тому числі дві монографії - Г.А. Маслова (1926) і Ю.М. Гофунга (1927).

У 1931 році Харківський медичний інститут був перейменований у Харківський стоматологічний інститут. Збільшувалися набір студентів і штат кафедри, а також обсяг навчально-методичної, наукової роботи. Кафедра поповнилася новими асистентами (В.Е. Гофунг, А.І. Межова, О.Н. Айнберг, О.П. Реусова), двома аспірантами (Т.Г. Гольдова, М.М. Кисельова), двома старшими лаборантами, лікарями-одонтологами (Э.Д. Бромберг, А.Ю. Либина), препаратором. Штат кафедри збільшився до 12 осіб. Протягом 1921-1943 рр. кафедрою терапевтичної стоматології керував професор Ю.М. Гофунг, який став автором і співавтором низки підручників та посібників для стоматологів: «Клиника болезней зубов и полости рта» (1936), «Терапевтическая стоматология» (Е.М. Гофунг, Д.А. Энтин, 1938), «Терапевтическая стоматология» (1939), «Клиника болезней зубов и полости рта» (Е.М. Гофунг, И.Г. Лукомский, 1936) та ін. За 1931- 1940 рр. співробітники кафедри опублікували понад 70 наукових праць, здебільшого з патології та терапії карієсу і його ускладнень; було захищено 8 кандидатських дисертацій

(Я.Л. Фридман, Э.Б. Шварцер, Т.Г. Гольдова, В.Е. Гофунг, М.М. Кисельова, А.Ю. Либина, А.І. Межова, С.І. Вайс), видано 6 підручників і керівництв із терапевтичної стоматології.

У роки Великої Вітчизняної війни кафедра була евакуйована до м. Фрунзе і в складі стоматологічного факультету Киргизького медичного інституту продовжувала готувати молоді кадри лікарів-стоматологів, проводила наукові дослідження.

З 1944 по 1951 рік та з 1957 по 1961 рік кафедрою завідував доцент Я.Л.Фридман; у 1952 - 1956 рр. – професор І.А. Бегельман; протягом 1961 - 1990 рр. - професор П.Т. Максименко; 1990 - 2011 рр. - професор А.К. Ніколішин. З 2011 року кафедрю очолює професор Т.О. Петрушанко.

У 1959 р. у Харкові був уведений у дію новий стоматологічний комплекс з усіма клініко-діагностичними відділами і стаціонаром на 75 ліжок.

У 1961 році кафедрю очолив доцент П.Т. Максименко, який у 1970 р. захистив докторську дисертацію на тему «Патогенез, клініка, діагностика, лікування гострого афтозного і виразкового стоматитів».

У 1967 р. кафедру терапевтичної стоматології, як й інститут загалом, було переведено до м. Полтави. З 1967 по 1990 рр. на кафедрі працювали доценти: Л.Я. Малікова, Н.С. Почтарьова, О.Ю. Кастеллі, Д.Є. Кіндій, Л.Г. Павленко, Т.П. Скрипнікова; асистенти, кандидати медичних наук: І.С. Мащенко, П.Т. Василенко, І.П.Чечель, О.Д. Циганенко, М.Т. Муратова, В.М. Артюх, В.М. Буров, Т.М. Козуб, Р.І. Аніщенко, А.К. Ніколішин, А.А. Коздоба та інші.

На кафедрі терапевтичної стоматології в полтавський період були створені перші навчальні плани та програми з пропедевтики, основного клінічного курсу, для субординаторів та інтернів – майбутніх стоматологів-терапевтів. Розроблено і впроваджено метод диференційованого навчання студентів основного курсу та субординаторів за окремими розділами дисципліни: «Одонтопатологія», «Пародонтопатологія», «Хвороби слизової оболонки порожнини рота», «Фізіотерапія в стоматології», «Військова терапевтична стоматологія» тощо.

Під керівництвом проф. П.Т. Максименка чи за його консультацією було підготовлено 2 доктори медичних наук (І.С. Мащенко, А.К. Ніколішин) та 20 кандидатів медичних наук (В.М. Артюх, О.Ю. Кастеллі, Р.І. Аніщенко, Д.Є. Кіндій, Ю.М. Паламарчук, А.А. Коздоба, В.М. Буров, Л.І. Дубова, Т.О. Петрушанко та інші). Співробітники кафедри вивчали питання епідеміології захворювань зубів і тканин пародонта в людей різних вікових та соціальних груп,

жителів регіонів із різним умістом фтору в питній воді (Л.Г. Павленко, А.К. Ніколішин, В.М. Артюх, Д.Є. Кіндій, Т.П. Скрипнікова та інші). Експериментально і клінічно було доведено розвиток значного психоемоційного напруження в пацієнтів на стоматологічному прийомі, яке посилюється при препаруванні зубів (Л.І. Дубова) й особливо наростає при різноманітних подразненнях пульпи зуба (Т.П. Скрипнікова). На цій основі обґрунтовано і запропоновано комплексне, індивідуально орієнтоване знеболювання в стоматологічній практиці. Розроблені та вдосконалені окремі методи лікування і профілактики карієсу і флюорозу зубів (Л.Г. Павленко, А.К. Ніколішин), захворювань пародонта в дітей, які проживають у регіонах із різним умістом фтору в питній воді (К.А. Луговська, В.М. Артюх), у дорослих із різним станом соматичного здоров'я (Т.П.Скрипнікова, В.Я. Даценко, Г.Ф. Просандеєва, Т.О. Петрушанко, Т.М. Козуб та ін.) і, зокрема, при ревматизмі та ревматоїдних захворюваннях (І.С. Мащенко, В.П. Василенко).

Розроблені та виготовлені зразки ендодонтичних інструментів (В.М. Буров, П.Т. Максименко), а також удосконалені та втілені в практику фізичні засоби лікування хронічних періодонтитів (Г.І. Сирота), хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (О.Ю.Кастеллі), хвороб пародонта (В.Я. Даценко, О.Д. Циганенко) і передраків слизової порожнини рота (СОПР) (Л.І. Сидорова). Виявлені особливості клінічного, рентгенологічного статусу і бактеріального пейзажу пародонтальних синдромів на фоні патології травного тракту (Р.І. Аніщенко, В.П. Василенко, Д.Є. Кіндій), нервової системи (Н.С. Почтарьова), цукрового діабету (Ю.М. Паламарчук, Т.М. Козуб), а також взаємовплив на їхній перебіг. Отримані експериментальні моделі катарального, виразкового гінгівіту і пародонтиту при введенні в слизову оболонку порожнини рота мікробних токсинів (О.О. Брегадзе), живої та вбитої нагріванням добової культури стрептокока (П.Т. Максименко), при ураженні верхнього шийного симпатичного вузла (Л.С. Гунченко) та емоційному стресі (Т.О. Петрушанко). Доведено, що хворі на виразково-некротичний гінгівіт і пародонтит, особливо на його абсцедуючі різновиди, сенсibiliзовані до вегетуючих у пародонтальних кишнях мікроорганізмів, а також до ясенних антигенів і лікувальних засобів (Н.Я. Малікова, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко, А.О. Коздоба). В експерименті та клініці встановлено, що аутоінфекційні стоматити виникають унаслідок зниження неспецифічних та імунологічних факторів захисту СОПР, її резистентності та впливу на неї умовно патогенної мікрофлори порожнини рота (Р.І. Аніщенко, Д.Є. Кіндій, П.Т. Максименко). Уточнена клінічна діагностика, вдосконалені лікування і профілактика побічних реакцій лікарських препаратів, які виникають на СОПР (П.Т. Максименко, А.О. Коздоба).

На кафедрі в цей період виконані планові наукові дослідження: «Диспансерне обслуговування дітей дошкільного віку, надання лікувально-профілактичної допомоги з метою їх оздоровлення» (1991—1993); «Набір», «Клінічне випробування

препаратів «Копацил» і «Цитропак»; «Комплексне вивчення деяких механізмів розвитку флюорозу в експерименті і клініці», «Патогенетичні підходи до методів лікування основних стоматологічних захворювань на основі вивчення механізмів пошкодження твердих тканин зубів, тканин ендодонта, пародонта та слизової оболонки порожнини рота», «Удосконалення патогенетичних підходів до комплексного лікування хворих на генералізований пародонти» та інші.

У 1974 році зі співробітників кафедри терапевтичної стоматології був сформований колектив нового курсу дитячої стоматології, який очолила професор Григор'єва Лія Петрівна. Уже в 1976 році курс став кафедрою стоматології дитячого віку, яку до 1993 року очолювала проф. Григор'єва Л.П.

Згідно з рішенням вченої ради Полтавського медичного стоматологічного інституту та за наказом ректора інституту - заслуженого діяча науки і техніки України, д.мед.н., професора Скрипнікова М.С. із числа співробітників кафедри терапевтичної стоматології в червні 1989 року була організована кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології, яку з 1989 року по червень 2014 року очолював заслужений діяч науки і техніки України, д.мед.н., професор Євген Вікторович Ковальов, а нині – д.мед.н., професор І.М.Ткаченко.

У зв'язку з необхідністю поглиблення теоретичних знань, удосконалення мануальних навичок, підготовки до самостійної професійної лікарської діяльності лікарів-інтернів, проведення етапу неперервного післядипломного циклу підготовки лікарів-стоматологів у серпні 1991 року на базі ПМСІ розпочала свою діяльність кафедра інтернатури з терапевтичної стоматології, початковий викладацький штат якої також склали співробітники кафедри терапевтичної стоматології. Першим завідувачем кафедри став к. мед. н., доцент Анатолій Олександрович Коздоба (1991-1992 рр.). З 2003 року кафедрою успішно керує д. мед. н., професор П.М. Скрипніков.

З 2011 р. кафедру терапевтичної стоматології очолює доктор медичних наук, професор Т.О. Петрушанко. На час 95-річчя заснування одонтологічного факультету в складі професорсько-викладацького колективу кафедри 18 осіб: д. мед. н., професор А.К. Ніколішин, кандидати медичних наук, доценти: Н.М. Іленко, І.Ю. Литовченко, А.А. Марченко, Е.В. Ніколішина, Т.Д. Бублій, І.Ю. Попович, Л.Й. Островська; асистенти – кандидати медичних наук: Л.І. Дубова, О.П. Костиренко, Н.В. Котелевська, І.О. Іваницький, Т.М. Мошель, А.В. Зайцев, Ю.В. Сідаш, О.В. Бойченко, Н.В. Іленко. На кафедрі працюють старші лаборанти: М.Є. Приходько, Д.В. Подзоров, А.А. Воронцова, Т.П. Туз і 2 препаратори: Ю.І.Житченко та І.І. Мороз. Навчається в очній аспірантурі А.Д. Шульженко, в клінічній ординатурі – 5 осіб, у магістратурі – 2. На кафедрі організовано навчання студентів 4 і 5 курсів стоматологічного факультету, аспірантів, магістрантів та клінічних ординаторів.

На лекціях і практичних заняттях належна увага приділяється використанню сучасних технологій

навчання, формуванню клінічного мислення, проведенню клінічних конференцій і ділових ігор, використанню комп'ютерного контролю знань. На кафедрі відзняті та демонструються по кабельному телебаченню відеофільми: «Використання композитних матеріалів світлового затвердіння для реставрації зубів», «Етіологія і патогенез карієсу зубів», «Етіологія і патогенез пародонтиту», «Рентгенодіагностика і лікування хронічних верхівкових пародонтитів» та інші. У комп'ютерному класі проводиться початковий, поточний і підсумковий контроль знань студентів з усіх розділів терапевтичної стоматології. Співробітники кафедри беруть активну участь у підготовці комплексних контрольних завдань і тестів для ліцензійного іспиту випускників стоматологічного факультету, а також для учасників Всеукраїнської студентської олімпіади за фахом «Стоматологія».

На кафедрі створений і систематично функціонує фантомний клас із пропедевтичної пародонтології. Це дозволяє всім охочим студентам працювати систематично над удосконаленням мануальних практичних навичок із терапевтичної стоматології.

Останні 15 років традиційним на кафедрі став конкурс серед студентів на кращу практичну роботу з реставраційної стоматології, переможці якого підтверджують свої досягнення на аналогічному щорічному Всеукраїнському конкурсі в м. Львові. На міжнародній грі «Брейн-ринг» зі стоматології в м. Києві команда ВДНЗУ «УМСА» у квітні 2011 р. отримала II призове місце (куратор – к.м.н., доц. І.Ю. Попович). Співробітники кафедри у 2013 р. стали ініціаторами й організаторами інтелектуального шоу серед студентів стоматологічного факультету «Закоханість у стоматологію», який став традиційним і проводиться щорічно на факультеті. Останніми роками інтерес до терапевтичної стоматології студентів випускних курсів формується також при підготовці та проведенні брейн-рингів «Титани терапевтичної стоматології», «Містер терапевтичної стоматології», «Міс терапевтичної стоматології».

Співробітники кафедри приділяють значну увагу навчально-методичній та організаційно-навчальній роботі. За останні 20 років видано чимало посібників із грифом Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України для студентів ВНЗ III—IV рівнів акредитації, а саме: «Хвороби слизової оболонки порожнини рота» (А.К. Ніколішин, П.Т. Максименко, Д.Є. Кіндій, Р.І. Аніщенко, 1994); «Флюороз зубів» (А.К. Ніколішин, 1999); «Гінгівіт: рейтингова система навчання на стоматологічному факультеті» (А.П. Гасюк, Н.М. Іленко, А.Г. Ніколенко, 2000); «Пародонтит: діагностика та комплексне лікування» (О.В. Рибалов, І.Ю. Литовченко, 2000); для ВНЗ I-II рівнів акредитації: «Стоматологічні захворювання і організація стоматологічної допомоги» (Д.Є. Кіндій, О.О. Розколупа, Д.Д. Кіндій та ін., 2000); «Терапевтична стоматологія» (А.К. Ніколішин, Т.О. Петрушанко, Н.М. Іленко та ін., 2010); «Виробнича практика з терапевтичної стоматології» (А.К. Ніколішин, Н.М. Іленко, Е.В. Ніколішина, 2010); «Академічна історія хвороби» (Кіндій Д.Є., Литовченко І.Ю., Петрушанко Т.О., 2012); «Вірусні захворювання та їх прояв у щелепно-лицевій ділянці» (Пет-

рушанко Т.О., Бублій Т.Д., Чечотіна С.Ю., 2013); «Academic case history of therapeutic stomatology» (Т.О. Petrushanko, I.Y. Lytovchenko, I.Y. Popovich, 2015). У 2007 році з грифом МОЗ України та Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти вийшло з друку 2-томне видання «Терапевтична стоматологія» за ред. А.К. Ніколішина (автори - А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко, В.І. Герелюк, І.С. Мащенко, Т.О. Петрушанко, Д.Є. Кіндій, В.П. Василенко, Н.М. Іленко, І.Ю. Литовченко, А.В. Марченко, Р.І. Аніщенко, Е.В. Ніколішина, В.С. Новіков); 2-е виправлене і доповнене видання підручника «Терапевтична стоматологія» за ред. А.К. Ніколішина для студентів III-IV рівнів акредитації вийшло друком у 2012 році. Проф. Петрушанко Т.О. є співавтором ще 2-х підручників для студентів стоматологічного факультету (Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / за ред. проф. Расіна М.С., 2014; Внутрішня медицина: підручник / за ред. М.С. Расіна, 2015).

Досягнення колективу в навчально-методичній та організаційній роботі постійно висвітлюються на міжнародних і державних науково-практичних, методичних конференціях.

Наказом МОЗ України № 317 від 9 листопада 1998 р. кафедра терапевтичної стоматології ВДНЗУ «УМСА» визначена опорною серед профільних кафедр України. Співробітниками кафедри (А.К. Ніколішин, Д.Є. Кіндій, Т.О. Петрушанко) та кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології (Є.В. Ковальов) у співавторстві із завідувачем кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця професором А.В. Борисенко і проф. А.М. Політун була створена «Програма з терапевтичної стоматології для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних закладів освіти III—IV рівнів акредитації», яка затверджена ЦМК з ВМО та Головним управлінням закладів освіти МОЗ України. У 2011 році за участі викладачів кафедри створена і затверджена вдосконалена навчальна програма з дисципліни «Терапевтична стоматологія» (Терапевтична стоматологія: Програма навчальної дисципліни для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації зі спеціальності 7.110106 «Стоматологія»); у 2012 р. - «Програма для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації «Виробнича лікарська практика»; у 2013 р. - «Програма курсу за вибором «Основи естетичної реставрації».

На систематичних засіданнях опорної кафедри постійно розглядаються питання вдосконалення методики викладання різних розділів терапевтичної стоматології, впровадження сучасних технологій у навчальний процес; розробляються критерії оцінки знань студентів під час проведення ліцензійного іспиту та інші.

Чільне місце на кафедрі займає наукова робота. Під керівництвом чи з консультацією проф. А.К. Ніколішина виконали і захистили кандидатські дисертації Ю.В. Борисенко, Н.М. Іленко, Н.В. Розколупа, І.Ю. Литовченко, В.А. Слабухіна, О.П. Костиренко, Т.Д. Бублій, Н.В. Котелевська, О.П. Ступак, І.О. Іва-

ницький, Т.М. Мошель, Ю.В. Сідаш, І.С. Геранін, А.В. Зайцев, О.М. Бойченко. З консультацією проф. Л.М. Тарасенко захищена докторська дисертація Т.О. Петрушанко «Інтегральний індивідуальний підхід у профілактиці захворювань пародонта» (2001); під керівництвом проф. Скрипнікової Т.П.- кандидатська дисертація Е.В. Ніколішиної; під керівництвом проф. Т.О. Петрушанко - кандидатські дисертації Т.М. Пушкової, І.Ю. Поповича, Л.Й. Островської, Н.Ю. Ємельянової, Н.В. Іленко, Н.І. Белікової, В.В. Череди.

Загалом за 95 років існування кафедри її співробітники виконали і захистили 5 докторських і 70 кандидатських дисертацій.

Останнє десятиліття співробітники кафедри досліджували питання епідеміології, клініки захворювань зубів, пародонта, СОПР у людей із різним соматичним статусом. Були запропоновані та запатентовані нові способи лікування загострених форм пульпіту, періодонтиту (проф. А.К.Ніколішин, ас. Н.В.Котелевська, С.І Геранін, Ю.В.Сідаш, Т.Д.Бублій) з урахуванням патогенетичних особливостей терапії зазначених хвороб. Удосконалена діагностика запальних змін у тканинах пародонта на основі розробки нового пристрою для вимірювання температури біологічних об'єктів (ас. Т.М. Мошель і співавт.), нового способу параклінічної діагностики запальних хвороб тканин пародонта (доц. Іленко Н.М. і співавт.), діагностики чистоти порожнини рота у вагітних (доц. Островська Л.Й., проф. Петрушанко Т.О.), оцінки ризику запальних хвороб пародонта (асп. Череди В.В., проф. Петрушанко Т.О., Лобань Г.А.), скринінгової оцінки колонізаційної резистентності порожнини рота (асп. Череди В.В., проф. Петрушанко Т.О., Лобань Г.А.). Запропоновані нові способи лікування хворих на генералізований пародонтит із холецистопанкреатитом (ас. Мошель Т.М.), хворих на гастроєзофагеальну хворобу (проф. Петрушанко Т.О., Ємельянова Н.Ю.), хворих на виразкову хворобу 12-палої кишки (проф. Петрушанко Т.О., Пушкова Т.М.), профілактики і лікування хвороб пародонта у вагітних (ас. Л.Й. Островська, проф.Т.О. Петрушанко), лікування гіперестезії зубів (ас. Іваницький І.О., проф. Ніколішин А.К., Петрушанко Т.О.), лікування запальних хвороб пародонта у ВІЛ-інфікованих (асп. Іленко Н.М., проф. Петрушанко Т.О.), хворих на ішемічну хворобу серця (ас. Бойченко О.М., проф. Ждан В.М., Ніколішин А.К. та ін.), лікування флюорозу зубів (доц. Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., проф. Ніколішин А.К., ас. Костиренко О.П.), атравматичного лікування карієсу (ас. Зайцев А.В., проф. Ніколішин А.К.). Математичними, лабораторними, клінічними дослідженнями обґрунтовано і запатентовано новий спосіб реставрації девітальних фронтальних зубів із застосуванням сучасних вітчизняних пломбувальних матеріалів, склопластикових штифтів (ас. Попович І.Ю., проф. Петрушанко Т.О.), адгезивного шинування рухомих зубів (ас. Белікова Н.І., проф. Петрушанко Т.О.), прогнозування виникнення запальних змін ясен (ас. Череди В.В., проф. Петрушанко Т.О.).

Натепер на кафедрі виконуються 2 ініціативні науково-дослідні теми: «Розробка нових підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату (2012-2016 рр., керівники - проф. Смаглюк Л.В., проф. Петрушанко Т.О.) та «Механізми впливу хвороботворних факторів на стоматологічний статус осіб із соматичною патологією, шляхи їх корекції та блокування» (2015-2019 рр., керівник - проф. Петрушанко Т.О.).

За результатами наукових досліджень співробітники кафедри за період існування кафедри терапевтичної стоматології опублікували понад 1500 друкованих праць у вітчизняних і закордонних провідних наукових фахових журналах та збірниках наукових праць; отримали понад 100 патентів, 6 авторських прав на твір, підготували, опублікували і впровадили в практичну діяльність лікарів-стоматологів майже 30 методичних рекомендацій, понад 20 нововведень, 35 інформаційних листів. Вийшли друком 5 монографій: «Биология тканей зуба при фтористой интоксикации» (А.К. Ніколішин, 1995); «Современная эндодонтия практического врача» (А.К. Ніколішин, 1997, 1998); «Стресс и пародонт» (Л.М. Тарасенко, Т.О. Петрушанко, 1999); «Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями» (А.К. Ніколішин, 2001); «Односеансный метод лечения пульпита» (А.К. Ніколішин, І.П. Кайдашев, С.І. Геранін, 2011); «Эволюционные особенности развития кариеса у человека» (Каськова Л.Ф., Зайцев А.В., Артемьев А.В., 2013); «Gums in normal and inflammation» (Nataliya Gasiuk, Ivan Popovich, Mariyana Levkiv, 2015).

Науковці кафедри протягом усього періоду існування кафедри беруть активну участь у роботі численних міжнародних з'їздів, конференцій країн СНД та далекого зарубіжжя, де виголошено понад 500 доповідей.

Активно працює на кафедрі студентський науковий гурток. За результатами наукових досліджень студенти щорічно виступають із доповідями на конференціях молодих учених і студентів. Активних членів студентського наукового товариства кафедра рекомендує на наукову роботу, і вони поповнюють викладацький склад кафедри терапевтичної стоматології.

Успіхи кафедри в розробці проблем стоматології стали можливими завдяки цілеспрямованому комплексуванню зі співробітниками інших кафедр академії, ВНЗ України, наукових та лікувальних установ, що дало можливість на сучасному науковому і методичному рівнях вивчати аспекти етіології, патогенезу численних стоматологічних захворювань, розробляти сучасні методи їх лікування і профілактики й активно впроваджувати їх у практичну діяльність лікарів-стоматологів. Усе це сприяє підвищенню якості підготовки молодих спеціалістів і покращенню лікувально-профілактичної допомоги населенню.